



TYÖSUOJELUN TOIMINTAOHJELMA

Oulaisten kaupunki

2021 - 2025

Sisällys

Johdanto	3
1. Työsuojelun periaate ja tavoite	4
2. Työsuojeluorganisaatio (Työsuojelun yhteistoimintaorganisaatio)	4
2.1 Työsuojelupäällikkö	4
2.2 Työsuojeluvaltuutettu	4
2.3 Työterveyshuolto.....	5
3 Sisäilmatyöryhmä	6
3.1 ilmoittaminen kiinteistöjen kosteusvaurioista:	6
3.2 Ilmoittaminen työntekijöiden oireilusta:.....	6
3.3 Vastuut ja roolit sisäilmatyöryhmässä.....	7
3.3.1 Työnantajan ja työsuojelun vastuu.....	7
3.3.2 Kiinteistönomistajan vastuu	7
3.3.3 Terveystuollon vastuu.....	7
3.3.4 Tilojen käyttäjän vastuu.....	8
4 Työsuojelutoiminnan vastuut.....	8
4.1 Ylin työnjohto	8
4.2 Esimiehen vastuu.....	8
4.3 Työntekijän vastuu	9
5 Työympäristön kuvaus.....	9
Oulaisten kaupungin kuntaorganisaation toimialoja ovat:	9
5.1 Hallintopalvelut	9
5.2 Sosiaali- ja perusturvapalvelut	9
5.3 Sivistyspalvelut	9
5.4 Tekniset palvelut	9
5.5 Elinkeinopalvelut	9
6 Riskien arviointi	10
7 Turvallisuusohjeet	10
8 Työsuojelun kehittämiskohteet.....	11
9 Työsuojelun yhteistoiminta	11
10 Työterveyshuolto.....	12
10.1 Työterveyshuollon lakisääteiset tehtävät	12
10.2 Työterveyshuollon lisäpalvelut.....	13

10.3	Työpaikkaselvitykset.....	13
10.4	Sairauspoissaolot.....	13
10.5	Työtapaturmat ja vaaratilanteet	13
10.6	Terveystarkastukset.....	13
10.7	Työkykyä ylläpitävä toiminta	13
11	Työsuojeluasioiden huomioiminen toiminnassa.....	14
11.1	Työtapaturmat.....	14
11.2	Läheltä piti -tilanteet	14
11.3	Väkivaltatapaukset	14
12	Työolojen seuranta.....	15
13	Toimintaohjelman seuranta ja päivitys	15

Johdanto

Työsuojelu on lakisääteistä toimintaa, jolla tarkoitetaan terveyden ja turvallisuuden suojelua.

Työsuojelun tarkoituksena on tukea henkilöstön työkykyä, fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä poistaa työoloista tai työn tekemisestä johtuvia haittoja. Työsuojelu on työnantajan ja työntekijän yhteistoimintaa.

Yhteistoiminnan tavoitteena on edistää työnantajan ja työntekijöiden välistä vuorovaikutusta ja tehdä mahdolliseksi työntekijöiden osallistuminen ja vaikuttaminen työpaikan turvallisuutta ja terveellisyttä koskevien asioiden käsittelyyn.

1. Työsuojelun periaate ja tavoite

Työsuojelu on työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistoimintaa, jolla huolehditaan siitä, että työpaikalla on turvallista ja terveellistä tehdä työtä.

Työsuojelun yhteistoimintahenkilöt - työsuojelupäällikkö, työsuojeluvaltuutetut ja varavaltuutetut - osallistuvat asiantuntijoina työpaikkansa työturvallisuusasioiden käsittelyyn.

Työnantaja ja työnantajan edustajina toimivat esimiehet ovat juridisesti vastuussa työturvallisuudesta.

Työturvallisuuden tavoitteena on nolla tapahtumaa tapaturmissa, työpaikkakiusaamisessa, epäasiallisessa käytöksessä, väkivaltatapauksissa, päihtyneenä työpaikalla olemisesta jne.

2. Työsuojeluorganisaatio (Työsuojelun yhteistoimintaorganisaatio)

2.1 Työsuojelupäällikkö

- Työsuojelupäällikön tehtävänä on avustaa työnantajaa ja esimiehiä tehtävissä, jotka liittyvät työsuojelun asiantuntemuksen hankintaan sekä yhteistyöhön työntekijöiden, työterveyshuollon ja työsuojeluviranomaisten kanssa
- Työsuojelupäällikön tulee olla työpaikan ja työn luonne sekä työpaikan laajuus huomioon ottaen riittävän pätevä
- Työsuojelupäällikkö perehtyy työpaikan olosuhteisiin ja työsuojelusäännöksiin sekä osallistuu työsuojelutarkastuksiin. Hän huolehtii siitä, että työpaikalla on järjestetty työsuojelun yhteistoiminta ja osallistuu työsuojelutoimikunnan kokouksiin. (Työturvallisuuskeskus / työsuojelupäällikkö)

2.2 Työsuojeluvaltuutettu

Työntekijät valitsevat keskuudestaan työsuojeluvaltuutetun ja kaksi varavaltuutettua. Nämä valtuutetut edustavat työntekijöitä yhteistoiminnassa työnantajan kanssa. Työpaikan toimihenkilöasemassa olevilla työntekijöillä on oikeus valita keskuudestaan heitä edustava työsuojeluvaltuutettu ja kaksi varavaltuutettua.

Työsuojeluvaltuutettu edustaa työpaikan työntekijöitä käsiteltäessä ”*Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta*” 26 §:ssä tarkoitettuja asioita yhteistoiminnassa työnantajan kanssa ja suhteessa työsuojeluviranomaisiin. Tämän lisäksi työsuojeluvaltuutetun tehtävänä on oma-aloitteisesti perehtyä työpaikkansa työympäristöön ja työyhteisön tilaan liittyviin työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen vaikuttaviin asioihin sekä työsuojelusäännöksiin. Samoin hänen tulee osallistua työsuojelua koskeviin tarkastuksiin ja asiantuntijan tutkimuksiin, jos tämä tai työsuojeluviranomainen katsoo tutkimukseen osallistumisen tarpeelliseksi. Työsuojeluvaltuutetun tulee myös osaltaan kiinnittää edustamiensa työntekijöiden huomiota työn turvallisuutta ja terveellisyyttä edistäviin seikkoihin.

Varavaltuutettu hoitaa työsuojeluvaltuutetun tehtäviä silloin, kun työsuojeluvaltuutettu on estynyt. Valtuutetun este voi olla pysyvä tai tilapäinen.

(Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta, Työturvallisuuskeskus)

Oulaisten kaupungin työsuojeluvaltuutetut vuosina 2018 – 2021

TYÖNTEKIJÖIDEN EDUSTAJAT

Varsinaiset työsuojeluvaltuutetut

Heikki Mehtätalo	Työpaikka:	Kaupungin varasto, puhelin 044-4793502
	Sähköposti:	heikki.mehtatalo@oulainen.fi
	Osoite:	Merijärventie 131
	Ammattiliitto:	JHL
	Vastuualue :	Siivoustoimi, Kirjasto, Työpaja, Puutex
Markku Leppäjärvi	Työpaikka:	Yläkoulu, puhelin044-4793 340
	Sähköposti:	markku.leppajarvi@oulainen.fi
	Osoite:	Oulaistenkatu 58
	Ammattiliitto:	OAJ
	Vastuualue:	Yläkoulu, Lukio, Alakoulut, Varhaiskasvatus
Jari Mustonen	Työpaikka:	Tekninen keskus, puhelin 044-4793 256
	Sähköposti:	jari.mustonen@oulainen.fi
	Osoite:	Merijärventie 131
	Ammattiliitto:	Meto
	Vastuualue:	Toimistot, Varasto, Kiinteistönhoito, Uimahalli, Urheilukenttä
Raija Jauhiainen	Työpaikka:	Kotipalvelu, puhelin044-4793 540
	Sähköposti:	raija.jauhiainen@oulainen.fi
	Osoite:	Reservikomppaniankatu 14
	Ammattiliitto:	JYTY
	Vastuualue:	Terveyskeskus, Toimintakeskus, Koivula, Rantakartano, Päiväkeskus, Kotihoito
Varavaltuutetut		
Katja Leskelä	Työpaikka:	Juho Oksan koulu, puhelin044-4793 303
	Sähköposti:	katja.leskela@oulainen.fi
	Osoite:	Kaarikatu 3
	Ammattiliitto:	OAJ
Nina Mäyrä	Työpaikka:	Tekninen keskus, puhelin044-4793 536
	Sähköposti:	nina.mayra@oulainen.fi
	Osoite:	Lautatarhankatu 7 A
	Ammattiliitto:	JHL

2.3 Työterveyshuolto

Työnantajan on kustannuksellaan järjestettävä työterveyshuolto työstä ja työolosuhteista johtuvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä työntekijöiden turvallisuuden, työkyvyn ja terveyden suojelemiseksi ja edistämiseksi.

Työterveyshuolto tulee järjestää ja toteuttaa siinä laajuudessa kuin työstä, työjärjestelyistä, henkilöstöstä, työpaikan olosuhteista ja niiden muutoksista johtuva tarve edellyttää, siten kuin tässä laissa säädetään (Työterveyshuoltolaki 21.12.2001/ 1383).

Oulaisten kaupungin työterveyshuollosta vastaa:

Terveystalo Oulainen

Asemakatu 1, 2. krs, 86300 Oulainen

Työterveyshuollon keskeinen tehtävä on yhteistoimin työpaikan kanssa edistää työntekijöiden terveyttä ja työkykyä, turvallista työn tekemistä, työyhteisön toimintaa sekä ehkäistä työhön liittyviä sairauksia ja tapaturmia.

3 Sisäilmatyöryhmä

Oulaisten kaupunki / työsuojelutoimikunta on vuonna 2004 laatinut toimintaohjeet työpaikkojen kosteus- ja homevaurioepäilyissä sekä sisäilmaongelmissa.

Sisäilmatyöryhmän kokoonpano:

- Työsuojelupäällikkö
- Kiinteistöpäällikkö
- Siivouspäällikkö
- Tekninen johtaja
- Perusturvajohtaja
- Sivistys- ja kulttuurijohtaja
- Johtava lääkäri
- Työterveyshoitaja
- Työterveyslääkäri
- Rakennustarkastaja
- Kaupunginhallituksen edustaja

3.1 ilmoittaminen kiinteistöjen kosteusvaurioista:

Home-epäilytapauksissa **esimiehen** tehtävänä on huolehtia, että asia ilmoitetaan talonrakennusmestarille, kiinteistön käyttövastaavalle ja kiinteistön vastaavalle kiinteistöhoitajalle, kiinteistön toiminnasta vastaavalle lautakunnalle sekä työsuojelupäällikölle, joka vie asian sisäilmaryhmän mietittäväksi. Siellä arvioidaan, mihin toimenpiteisiin asiassa on ryhdyttävä.

3.2 Ilmoittaminen työntekijöiden oireilusta:

Työntekijän epäillessä työolosuhteiden aiheuttavan oireilua on yhteydessä työterveyshuoltoon ja **esimieheen**, jonka **velvollisuus** on viedä asiaa eteenpäin kuntaorganisaatiossa.

Asia käsitellään sisäilmatyöryhmässä, joka arvioi jatkotoimenpiteiden tarpeen (kuntoarvio, kuntotutkimus, sisäilmamittaukset, oirekyselyt ja muut selvitykset).

Näytteiden otot ja tutkimukset teetetään kuntotutkimuksiin erikoistuneilla konsulteilla, jotka tekninen toimi kilpailuttaa ja hankkii.

3.3 Vastuut ja roolit sisäilmatyöryhmässä

3.3.1 Työnantajan ja työsuojelun vastuu

- Työnantaja huolehtii, että työolot eivät aiheuta haitta tai vaaraa työntekijöiden terveydelle ja turvallisuudelle. Työturvallisuuslain mukaan työnantajan tulee arvioida työhön liittyviä haittoja ja vaaroja.
- Työnantajan tulee tunnistaa ongelmia ja poistaa terveyden kannalta vahingollisia tekijöitä.
- Jos työnantajalla ei ole tarvittavaa riittävää asiantuntemusta, hänen on käytettävä ulkopuolisia asiantuntijoita.
- Työsuojelupäällikkö toimii usein sisäilmaryhmän puheenjohtajana tai yhteistyöparina kiinteistöhallinnan edustajan kanssa.
- vastaa, että tilojen käyttäjät tuntevat sisäilmasto-ongelmien haittailmoitusmenettelyn ja keskeiset toimintatavat ongelmien ratkaisemisessa.
- Sisäilmaryhmässä on mukana sekä työsuojeluvaltuutettu että työsuojelupäällikkö.
- Työsuojeluvaltuutettu tuo ryhmään käyttäjien näkökulmaa ja viestiä.
- Työsuojelupäällikkö tuo ryhmään esimiesten näkökulmaa ja viestiä ja hänellä on rooli yhteisistä toimintatavoista sovittaessa, niistä viestittäessä ja koulutuksien järjestämisessä. Hän perehtyy työpaikan olosuhteisiin, toimii neuvonantajana, on aloitteellinen, tukee ja edistää ongelmien ratkaisua. Huolehtii, että yhteistoiminta työympäristöä koskevissa asioissa toteutuu.

3.3.2 Kiinteistönomistajan vastuu

- Maankäyttö ja rakennuslaki edellyttävät, että rakennus täyttää terveellisuuden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset (MRL 166 §).
- Rakennuksen omistaja vastaa rakennuksen kunnosta ja ylläpidosta. Rakennusta koskevien selvitysten tekeminen kuuluu rakennuksen omistajalle.
- Terveysuojelulain (1237/2014, laki terveydensuojelulain muuttamisesta 27 §) mukaan haitan poistamisesta vastaa rakennuksen omistaja, jos haitta aiheutuu asuinhuoneiston tai muun oleskelutilan rakenteista, eristeistä tai rakennuksen omistajan vastuulla olevista perusjärjestelmistä.
- Kiinteistön omistaja johtaa usein sisäilmaryhmän toimintaa työnantajan kanssa.

3.3.3 Terveyshuollon vastuu

- Perehtyy tiloja koskeviin altistumisolosuhdetietoihin sekä selvittää tarvittaessa tiloihin liittyvää työntekijöiden kokemaa haittaa sekä oireilua ja terveydentilaa niin yksilö- kuin ryhmätasolla
- On mukana sisäilmastokyselyjen järjestämisessä sekä palautetilaisuudessa kertomassa kyselyn tuloksista ja vastaamassa kyselyihin.
- Tuo työpaikan yhteistyöryhmiin tietoa työntekijöiden kokemista haitoista ja oireilusta ryhmätasolla.
- Arvioi ja tukee työntekijöiden ja työyhteisön terveyttä, hyvinvointia sekä työ- ja toimintakykyä ja antaa näitä koskevaa ohjausta ja neuvontaa.
- Antaa ehdotuksia työssä selviytymisen tukemiseksi.
- Antaa lausunnon olosuhteiden terveydellisestä merkityksestä

3.3.4 Tilojen käyttäjän vastuu

- Käyttää tiloja sovitusti, niiden käyttötarkoituksen mukaisesti.
- Ilmoittaa sisäilmahaitoista
- Edustus sisäilmaryhmässä on osa hyvää sisäilmasto-ongelman ratkaisua.

4 Työsuojelutoiminnan vastuut

4.1 Ylin työjohto

(kaupunginjohtaja, toimialajohtajat ...)

- Työsuojelun yleisjohto
 - valvoo kaupungin sisäisten turvallisuusohjeiden noudattamista
 - vastaa työhyvinvointiohjelman strategian laadinnasta
 - laatii työpaikan turvallisuuden ja terveellisyysedistämistä ja työkyvyn ylläpitämistä varten ohjelman (työsuojelun toimintaohjelman)
 - noudattaa toimintaa koskevia lakeja, asetuksia ja muita velvoitteita, sekä käynnistää tarvittavat toimenpiteet
 - seuraa työolojen kehitystä etsien parempia ratkaisuja työoloihin
- Toimintaedellytysten turvaaminen
 - vastaa toteuttamisen ja kehittämisen menettelytapojen laadinta
 - turvaa ja varmistaa aineelliset edellytykset työturvallisuuden toteuttamiselle
 - selkeä tehtäväjako koko työturvallisuusorganisaatiolle
- Pätevien esimiesten valinta

4.2 Esimiehen vastuu

- Työn ja työtehtävien suunnittelu
- Koneiden, laitteiden ja tarvikkeiden hankinta
- Riskien arviointi;
 - Fysikaaliset vaaratekijät
 - Kemialliset ja biologiset vaaratekijät
 - Tapaturman vaarat
 - Fyysinen kuormittuminen
 - Psykososiaaliset kuormitustekijät
- Työturvallisuusohjeiden laatiminen ja niiden noudattamisen valvonta
- Työnopastus ja perehdytys
- Turvallisen työympäristön, työmenetelmien ja henkilösuojainten käytön opastus ja valvonta (turvavälineiden käyttö)
- Koneiden ja laitteiden turvallisuuden, kunnon ja suojausten valvonta
- Työyhteisön sosiaalisten suhteiden ja henkisen työsuojelun edellytysten valvonta (ei häirintää tai kiusaamista)
- Tarpeellisten esitysten tekeminen ylimmälle johdolle
- Vastaanottaa ja edelleen välittää tapaturma- ja läheltä piti -ilmoitukset

4.3 Työntekijän vastuu

- Ohjeiden ja määräysten noudattaminen
- Henkilönsuojainten ja turvalaitteiden asianmukainen käyttö ja huolto
- Koneiden, laitteiden ja työvälineiden asianmukainen käyttö
- Omasta ja toisten turvallisuudesta huolehtiminen
- Vioista ja puutteellisuuksista ilmoittaminen
- Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun välttäminen
- Väkivallasta, häirinnästä ja epäasiallisesta kohtelusta, vaaratilanteista, läheltä piti tilanteista ja päihteiden vaikutuksen alaisena työskentelystä ilmoittaminen

Työntekijällä on oikeus pidättäytyä työstä, jos siitä aiheutuu vakavaa vaaraa omalle tai muiden hengelle tai terveydelle. Työstä pidättäytymisestä on ilmoitettava työnantajalle tai tämän edustajalle ja työsuojeluorganisaatiolle mahdollisimman pian.

5 Työympäristön kuvaus

Oulaisten kaupungin kuntaorganisaation toimialoja ovat:

5.1 Hallintopalvelut

Työ hallintopalveluissa on pääosin näyttöpäätteellä tehtävää toimistotyötä. Hallintopalveluihin sisältyy myös ulkoista ja sisäistä asiakaspalvelua.

5.2 Sosiaali- ja perusturvapalvelut

Perusturvapalvelut sisältävät kaikki ne sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut jotka laki velvoittaa kuntien järjestävän. Työtehtävät sisältävät asiakkaiden parissa tehtävää työtä vastaanotoilla, kotikäynneillä ja eri hoitopaikoissa. Työ sisältää myös näyttöpäätetyöskentelyä. Suhdeluku asiakastyön ja toimistotyön välillä riippuu pitkälti henkilön työnkuvasta.

5.3 Sivistyspalvelut

Työ sivistyspalveluissa on varhaiskasvatus- ja opetuspalvelua sekä nuoriso ja vapaa-aikapalvelua. Työssä on asiakaskontakteja lasten, nuorten, aikuisten, yritysten ja järjestöjen kanssa, sekä toimistotyötä ja lasten sekä nuorten kanssa tehtävää opetustyötä. Työtä suoritetaan eri olosuhteissa, sekä sisällä että ulkona.

5.4 Tekniset palvelut

Työ teknisissä palveluissa on kaavoitus ja maankäyttöpalvelua, kiinteistöjen hallintaa, katujen ja puistojen hallintaa, rakentamispalvelua, siivoustoimintaa, ympäristöpalvelua, yksityisteiden ja tieavustusten hallintaa, hulevesi- ja jätevesiviemäröinnin hallintaa, jätevedenpuhdistamon ja pumppaamoiden hallintaa. Lisäksi teknistä palvelua ovat lupa- ja valvonta-asiat.

5.5 Elinkeinopalvelut

Työ elinkeinopalveluissa on osin näyttöpäätteellä tehtävää toimistotyötä, asiakaskontakteja toimistolla ja yrityksissä sekä markkinointi ja messutapahtumia.

6 Riskien arviointi

Riskien arvioinnilla tarkoitetaan **työturvallisuusriskien** ja **työterveysriskien** tunnistamista sekä arviointia. Työn riskien arvioinnilla saadaan kokonaiskuva työpaikan työturvallisuuden ja työterveyden tilasta ja kehittämistarpeista. Vaarojen selvittämisen velvoite perustuu työturvallisuuslakiin ja koskee kaikkia työnantajia toimialasta ja työntekijöiden lukumäärästä riippumatta.

Työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat vaara- ja haittatekijät tulee **esimiehen** selvittää työpaikalla järjestelmällisesti. Mikäli vaaroja ei voida kokonaan poistaa, arvioidaan niiden merkitys työntekijöiden terveydelle ja turvallisuudelle eli riskin suuruus ja toteutetaan toimenpiteet, joilla riski pienennetään hallittavalle tasolle tai poistetaan kokonaan.

Kaupungin johto tekee päätöksen riskien arvioinnista.

Johdon sitoutumista tarvitaan mm seuraavaan:

- työ; riittävien resurssien varmistamiseen
- päätöksentekoon; arvioinnin perusteella tehtävistä toimenpiteistä
- seurantaan; arvioinnin jatkuvuuden varmistamiseksi

(Riskien arviointi työpaikalla – työkirja; STM 2015)

7 Turvallisuusohjeet

Hyvä työympäristö on turvallinen ja tuottava. Tämä edellyttää tapaturmien ennalta ehkäisemistä. Riittävät käytettävissä olevat käyttöohjeet, tuoteselosteet, turvallisuusohjeet ja huolellinen esimiehen perehdytys työntekijälle vähentävät tapaturmariskiä.

Jokainen tapaturma tarkoittaa aukkoa turvallisuuden varmistamisessa. Tapaturmat ja vaaratilanteet (läheltä piti -tilanteet) tulee kirjata, tutkia ja miettiä, miten vastaavanlaiset tilanteet voidaan estää.

Ohjeet kaupungin intra -sivuilta:

- Asiakasväkivallan hallinnan toimintamalli
- Ilmoitus työntekijän tapaturmasta
- Tapaturmatilanteen tutkintalomake
- Läheltä piti -tilanteen tutkintalomake
- Epäasiallisen käyttäytymisen ja häirinnän estämishoje työpaikoilla
- Perehdyttämisosas
- Sisäilmaongelmissa toimintaohje
- Työhyvinvointiohjelma
- Valmiussuunnitelma
- Varhainen tuki toimintamalli
- jne.

8 Työsuojelun kehittämiskohteet

Turvallisuudessa riittää oivallettavaa. Yleisellä tasolla kehitettävää löytyy helposti asenteisiin vaikuttamisesta, sitoutumisen aikaan saamisesta, turvallisuushavaintojen lisäämisestä, ohjeiden kehittämisestä jne.

Kehittämiskohteita voidaan nostaa työpaikalla esiin esimerkiksi:

- riskinarvioinnin perusteella
- havaittaessa työpaikalla toistuvia samantyyppisiä ongelmia ja työnsujumattomuuksia
- sattuneiden tapaturmien ja läheltä piti -tilanteiden tutkinnan seurauksena
- palautteiden tai aloitteiden kautta
- työsuojelutarkastuksen tai
- työpaikkaselvityksen tuloksista
- kehityskeskustelujen pohjalta

9 Työsuojelun yhteistoiminta

(Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta)

Yhteistoiminnan osapuolia ovat työnantajan edustaja ja työntekijöiden edustajat, jotka muodostavat työsuojelutoimikunnan. Yhteistoimintakausi on yhteistoimintahenkilöiden toimikausi.

Jollei työsuojelutoimikunnan jäsenmäärästä ja eri osapuolten edustuksesta muuta sovita, toimikunnan jäsenmäärä on neljä, kahdeksan tai kaksitoista sen mukaan kuin työpaikan laatu, laajuus ja muut olosuhteet edellyttävät. Jäsenistä neljännes edustaa työnantajaa sekä puolet sitä työntekijöiden tai toimihenkilöasemassa olevien työntekijöiden ryhmää, joka on näistä suurempi ja neljännes sitä ryhmää, joka on näistä pienempi.

Työnantajan ja työntekijöiden on tehtävä yhteistyötä ylläpitääkseen ja parantaakseen työpaikan työturvallisuutta. Työnantajan on annettava työntekijöille tarpeelliset tiedot työpaikan olosuhteisiin vaikuttavista asioista ja niihin liittyvistä arvioinneista, selvityksistä ja suunnitelmista. Käytännössä paikalliset tarpeet ja olosuhteet määrittelevät tiedottamistavan. Näistä asioista on keskusteltava riittävän ajoissa työnantajan ja työntekijöiden kesken. Työturvallisuuslain tavoitteiden täyttämiseksi työntekijöiden on toimittava työnantajan kanssa yhteistyössä. Työntekijä ei saa pidättäytyä antamasta työtään koskevia tietoja, jotka ovat yhteistoiminnan ja turvallisuuden kannalta oleellisia. Työntekijöillä on oikeus tehdä ehdotuksia koskien työpaikan terveellisyttä, turvallisuutta ja muita työolosuhteisiin vaikuttavia tekijöitä. Ehdotuksen tekijälle on annettava asiallista ja perusteltua palautetta, jolloin luodaan työsuojelumyönteinen työyhteisö. (Työterveyslaitos 2015, 42-43.)

Yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat

Työnantajan ja työntekijöiden välisessä yhteistoiminnassa käsitellään sen lisäksi, mitä muualla säädetään, työn ja työpaikan olosuhteet huomioon ottaen muun ohella:

1. työntekijän turvallisuuteen ja terveyteen välittömästi vaikuttavat asiat ja niitä koskevat muutokset;
2. periaatteet ja tapa, joiden mukaan työpaikan vaarat ja haitat selvitetään sekä edellä tarkoitettussa selvityksessä ja työterveyshuollon tekemässä työpaikkaselvityksessä esille tulleet työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen yleisesti vaikuttavat seikat;
3. työkykyä ylläpitävään toimintaan liittyvät, työssä jatkamista tukevat ja muut työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen vaikuttavat kehittämistavoitteet ja -ohjelmat;
([16.12.2011/1327](#))
4. työntekijöiden turvallisuuteen, terveyteen ja työkykyyn vaikuttavat työn järjestelyyn ja mitoitukseen sekä niiden olennaisiin muutoksiin liittyvät asiat;
5. työsuojeluviranomaisen valvontaan kuuluvassa laissa tarkoitetun työntekijöille annettavan opetuksen, ohjauksen ja perehdyttämisen tarve ja järjestelyt;
6. kuvaavat tilasto- ja muut seurantatiedot;
7. edellä 1–6 kohdassa tarkoitettujen asioiden toteutumisen ja vaikutusten seuranta.

Edellä 1–7 kohdassa tarkoitettuja asioita on käsiteltävä niiden valmistelu- ja toteuttamisaikataulu huomioon ottaen yhteistoiminnan tavoitteiden kannalta riittävän ajoissa.

Työsuojelutoimikunnan tehtävänä on toimia yrityksen, toimihenkilöiden ja työntekijöiden yhteistyöelimenä. Siellä käsitellään turvallisuuteen, terveyteen ja työkykyyn vaikuttavia asioita, tilastoidaan ja seurataan työsuojeluun liittyviä alueita ja annetaan ehdotuksia ennaltaehkäisevästä turvallisuutta edistävästä toiminnasta.

10 Työterveyshuolto

Työterveyshuollolla tarkoitetaan työnantajan järjestettäväksi säädettyä työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden toimintaa, jolla edistetään työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä, työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta, työyhteisön toimintaa sekä työntekijöiden terveyttä ja työ- ja toimintakykyä

10.1 Työterveyshuollon lakisäätteiset tehtävät

Lakisäätäinen työterveyshuolto painottuu työstä ja työoloista aiheutuvien terveysvaarojen ja haittojen ennaltaehkäisyyn. Tavoitteena on edistää ja ylläpitää työntekijöiden terveyttä, työkykyä ja turvallisuutta (ttk.fi).

lakisääteisiä tehtäviä ovat:

- työpaikkaselvitys
- toimintasuunnitelma
- terveystarkastukset
- tietojen antaminen, neuvonta ja ohjaus
- työkyvyn edistäminen ja tukeminen
- ensiavun järjestämiseen osallistuminen
- työkyvyn heiketessä työntekijän terveyden seuranta, kuntoutusneuvonta ja kuntoutukseen ohjaaminen

10.2 Työterveyshuollon lisäpalvelut

Työterveyshuollon lisäpalveluista on sovittu Terveystalo Oulainen kanssa liitteenä olevan sopimuksen mukaisesti.

10.3 Työpaikkaselvitykset

Työpaikkaselvityksessä kartoitetaan työpaikan terveydelliset riskit ja arvioidaan näiden perusteella lakisääteisen työterveyshuollon tarve.

Työpaikkaselvitykset toteutetaan toimintaa aloitettaessa, työolosuhteiden muuttuessa ja aina tarpeen vaatiessa. Työpakkaselvitys päivitetään 3 v välein tai toiminnan muuttuessa.

Työpaikkaselvitys on asiakkaan omaa riskiarviota täydentävä terveydellinen asiantuntija-arvio.

10.4 Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolojen seurannassa työterveyshuollon toiminta perustuu työkyvyn seurantaan terveydentilan kannalta.

Tavoitteena on havaita mahdollisimman varhaisessa vaiheessa oireet ja sairaudet ja käynnistää oikea-aikaisesti hoito ja kuntoutustoimet ja mahdolliset työolosuhteiden korjaustoimenpiteet.

10.5 Työtapaturmat ja vaaratilanteet

Työpaikalla tulee olla työpaikan olosuhteisiin nähden riittävästi ensiaputaitoisia henkilöitä ja asianmukainen ensiapuvälineistö sekä toimintaohjeet onnettomuustilanteita varten. Työnantaja huolehtii, että henkilökunta saa riittävän perehdytyksen ensiapujärjestelyistä ja ohjeet avun hälyttämiseen (ttk.fi)

10.6 Terveystarkastukset

Lain edellyttämät työterveyshuollon terveystarkastukset perustuvat työpaikkaselvityksessä ja työpaikan vaarojen arvioinnissa todettuihin altisteisiin ja kuormitustekijöihin sekä työssä esiintyvään erityiseen sairastumisen vaaraan.

10.7 Työkykyä ylläpitävä toiminta

- uusien työntekijöiden perehdytys
- työssä tarvittavista koneista, laitteista ja apuvälineistä huolehtiminen
- varhaisen tuen toimintamalli
- työterveyshuollon palvelut
- KIILA -kuntoutukset yhteistyössä kuntoutuspalvelun tarjoajan kanssa
- päihdeohjelma
- osasairauspäivärahat
- omaehtoinen osa-aikaisuus (jos toiminta mahdollistaa)
- TYHY -toiminta

11 Työsuojeluasioiden huomioiminen toiminnassa

Kaikessa kaupungin työtilojen, työolojen ja työtapojen suunnittelu, kehittämis- ja hankintatoiminnoissa on otettava huomioon työturvallisuuteen, työterveyteen ja työkykyyn liittyvät tekijät. Erityisen tärkeää on käsitellä näitä asioita käyttäjien ja asiantuntijoiden kanssa yhdessä. (Työturvallisuuskeskus 2013.)

Turvallisesti ja terveellisesti tehtävä työ sekä työhön liittyvien riskien tunnistaminen vaatii hyvää ammattitaitoa ja työn hallintaa. Tehokas perehdytys ja työnopastus auttavat nopeasti omaksumaan oikeat ja turvalliset työtavat. Tämä koskee niin uusia kuin vanhojakin työntekijöitä työtehtävien, -välineiden ja -menetelmien muuttuessa. (Työturvallisuuskeskus 2013.)

Esimies vastaa toiminnasta työpaikalla:

- riskien arvioinnista (kohta 4)
- riittävästä perehdytyksestä ja työhönopastuksesta
- koneista ja niiden käyttöohjeista, toimintaohjeista sekä kemikaalien tuoteselosteista ja käyttöohjeista
- henkilösuojaamista ja niiden käytöstä
- riskinarviot, toiminta- ja käyttöohjeet ovat ajantasaisia toiminnan muututtua

11.1 Työtapaturmat

Työtapaturma on äkillinen, odottamaton, ulkoisten tekijöiden aiheuttama ja työntekijän loukkaantumiseen johtava tapahtuma työssä. Työtapaturmana pidetään tapaturmaa, joka on sattunut omaan työpaikkaan kuuluvalla alueella, matkalla kotoa työhön ja päinvastoin tai työnantajan määräämän työ- tai asiointimatkan aikana.

Työnantajan on pidettävä luetteloa työpaikalla sattuneista tapaturmista. Lisäksi työnantajan on selvitettävä tapaturma ja siihen johtaneet tekijät. Niiden avulla on mietittävä keinoja tapaturmien estämiseksi. Ilmoitus työtapaturmasta tehdään aina kaupungin vakuutusyhdyshenkilölle.

Jos työtapaturman seurauksena on kuolema tai vaikealaatuinen vamma, työnantajan on ilmoitettava siitä viipymättä aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelle, poliisille ja vakuutusyhtiölle.

Kaikista tapaturmista on tehtävä aina ilmoitus kaupungin vakuutusyhdyshenkilölle. Lisäksi tapaturmatilanteet tulee tutkia. Kaupungin työsuojelu – sivulta löytyvät lomakkeet tapaturman ilmoittamiseen ja tapaturman tutkimiseen.

11.2 Läheltä piti -tilanteet

Kaikki läheltä piti -tilanteet tulee ilmoittaa työnantajalle. Lomake läheltä piti -tilanteen ilmoittamiseen löytyy kaupungin työsuojelu -sivulta.

11.3 Väkivaltatapaukset

Kaikki väkivaltatapaukset, niin fyysiset kuin henkiset, tulee ilmoittaa työnantajalle. Lomake väkivaltatapauksien ilmoittamiseen löytyy Kaupungin työsuojelu – sivulta.

12 Työolojen seuranta

Työolojen seuranta on koko työyhteisön jatkuvaa toimintaa. Sitä voidaan toteuttaa erilaisilla katselmuksilla, työmaakerroksilla, kyselyillä ja kokouksilla. Seurannan painotus on suunnattava kehityksen seuraamiseen, jonka tavoitteena on etsiä parempia ratkaisuja työoloihin. (Kanerva 2008, 53.)

Oulaisten kaupungissa on järjestetty työhyvinvointikysely vuosittain vuodesta 2019 lähtien, jolla on pyritty kartoittamaan ja kehittämään työoloja. Vastaajia oli vuonna 2020 yhteensä 409 kpl. Esimiehet seuraavat työoloja ja työyhteisön toimintaa yleisesti, sekä palaverissa ja keskusteluissa alaistensa kanssa. Esimiehet raportoivat tarvittaessa työoloista toiminnasta henkilöstöjaostolle ja työsuojelutoimikunnalle.

13 Toimintaohjelman seuranta ja päivitys

Kaupungin ylimmän Johdon tulee seurata työsuojelun toimintaohjelman toteutumista. Ohjelma on pidettävä ajan tasalla tarkastelemalla sen sisältöä ja tavoitteita neljän vuoden väliajoin tai olosuhteiden olennaisesti muuttuessa. Toimintaohjelman päivityksestä vastaa työsuojelupäällikkö.

Päiväys Oulaisten kaupunki 1.12.2020

työsuojelupäällikkö
Hannu Yppäriä